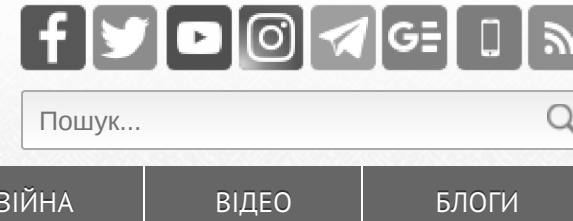

Топ-теми:
• Арешт Єрмака
• Корупційна мафія Міндіна в Енергетотрі
• Напад Росії на Україну

Пошу...

НОВИНИ КОНФЛІКТИ ПОЗИЦІЯ ДУМКА ПОДІЇ ВІЙНА ВІДЕО БЛОГИ

Головна > Статті > Позиція > Росія

Публічні факти та привід поговорити. Чому командири не завжди відповідальні за невірні рішення втрачають

Публічні факти та привід поговорити. Чому командири не завжди відповідальні за невірні рішення втрачають

Метал на русію

Публічні факти та привід поговорити. Чому командири не завжди відповідальні за невірні рішення втрачають

В Україні існує відповідальність для солдата, яку ще й посилили після початку повномасштабного вторгнення. Але вона відсутня для командирів, а такому ж розумінню. Майже за два роки після початку повномасштабного вторгнення питання розслідувань конкретних епізодів все більш актуальне.

Про українські втрати на фронті відомо мало. Інформації про загиблих військових не знайдеш у регулярних зведеннях. І так від початку повномасштабного вторгнення. Військове керівництво переконане, що ніяких цифр та обставин оприлюднювати не можна. І на це є кілька причин, зокрема, через можливе використання інформації ворогом та дегенералізацій вплив на війське. Окрім того, є певні припущення, що точних даних про втрати, навіть після майже двох років повномасштабного вторгнення, немає.

Водночас за цим мовчанням можна приховувати не тільки загальні втрати, що стали наслідком зіткнень з ворогом, а й невірні рішення, відповідальність за які — на командирів, що з певних причин пригукуються фатальних помилок, втрачаючи своїх солдатів, не пояснюючи обставин своїх дій та врешті унікаючи будь-якого покарання.

Публічні факти та привід поговорити

Кілька тижнів тому журналіст Юрій Бутусов розповів, як досвідчених операторів дронів 74 ОФБ кинули на штурм, як пілоту, і вони загинули. Він зауважив, пілоти не мали належної підготовки для штурмових дій, на супривід їхніх дій була заборона працювати дронами.

"Ціль атаку була — відбити спостережний пункт батальйону, який довелося залишити, тому що ця тимчасова та не укріплена позиція була повністю зруйнована артилерією противника. Атака абсолютно не відповідала обставині на тій ділянці фронту, де сили противника переважають. Але командування 74-го розвідувала це не врахувало, і замкомбата позивний «Первак» відправив дронів до атаки з автоматами," — пояснив він.

У коментарях до посту, яких станом на 1 лютого було понад вісімсот, військовослужбовці та волонтери почали розповідати свої історії про рішення командирів і втрати підрозділів.

Юрій Бутусов

15 год

Двох видатних операторів дронів 74-го розвідувального батальйону кинули на штурм з автоматами. І вони загинули у бій.

З одним з них ми спілкувалися, і я не зробив інтерв'ю з цим реальним героєм тільки тому, що йому це заборонили.

Ціль атаки була — відбити спостережний пункт батальйону, який довелося залишити, тому що ця тимчасова та не укріплена позиція була повністю зруйнована артилерією противника. Атака абсолютно не відповідала обставині на тій ділянці фронту, де сили противника переважають. Але командування 74-го розвідувала це не врахувало, і замкомбата позивний «Первак» відправив дронів до атаки з автоматами.

В результаті заборони бійцям знищити противника та супроводжувати атаку дронами, штурмова група атакувала без підтримки, зазнала важких втрат, і завдання не було виконано.

Загинули люди, які знищили багато ворогів та врятували багато життів на цій війні. Це війна дронів — і ті командири, які не хочуть воювати дронами, а віддають безвідповідальні накази та заігнущу за свою активність життими підлеглих є професійно непридатними, і не підлягають керуванню бойовими підрозділами.

На жаль, через відсутність в армії компетентних службових розслідувань, через відсутність належної процедури After action review, випадки направлення у штурмові операторів дронів непоодинокі і продовжуються.

Бутусов повідомив, що досвідчених операторів дронів розвідувальної бригади кинули на штурм звичною піхотою

"Це не тільки дронівців стосується, ари теж, з власного досвіду," "Це головна проблема багатьох координаторів та командирів. Вони кидають у топку всіх хто є під рукою, навіть якщо це висококласні вразюкопрофільні фахівці". Якщо по морщам на Кринках (ліній берег Херсонської області, — ред.) копнути, то там теж трешачка подібна", — зазначають дописники. Серед коментарів є також коментар главома Валерія Залужного: "++".

Про проблему залучення технічних фахівців до загальновійськових бойових операцій також пише зв'язиць-блогер Сергій Флеш.

"Останні місяці я 'погоном' отримую інформацію, що військовик інженерів залучають до виконання піхотних завдань, аж до штурмів. Я розумію, що у нас 'дефіцит' людей, але піхотні вакансії ми якось закріємо, а ким замінити тих самих поранених та загиблих зв'язиць?" — зазначає він.

Трохи згодом про проблему написав Я активіст та волонтер Сергій Стерненко. Він додає: "Так, у нас багато крутих і адекватних командирів. Тих, які є взірцем та справжньою елітою нашого війська. Але так само чимало і некомпетентних та абсолютно байдаких до життя солдата чортів. Це не тільки про вказаний підрозділ. Таких історій багато, і вони трапляються регулярно".

Йдеться про те, що в якості "покарання" такі командири від вищого командування отримують не догани з можливістю кримінального переслідування, а підвечення або лішаються і далі на посадах.

"У нас є відповідальність для солдата. Але немає для командирів. А вона має бути, якщо ми хочемо воювати розумом, а не втрачати людей там, де цього можна уникнути. Жодна мобілізація не виправить ситуації", — сказав Стерненко.

Без істерик: як рідні військових звинувачують командирів

Про такі ситуації в Україні не заведено говорити. Бо кожне подібне слово може бути розцінено, як інформаційну роботу на користь ворога. Мовляв, в Україні війна, і командири, які тримають фронт, у військовому середовищі критикувати не прийнято. Всі ж зауваження рідних загиблих, зниклих безвісти, полонених сприймаються як істерики та не аргументовані висловлювання, хоча насправді такими не є.

Олена Добича дружина військовослужбовця 56 бригади, який нещодавно був звільнений з полону, голова двох громадських організацій: "Полігон 56" і Полігон 56 Бердянськ" говорить, що колишній командир 21 батальйону "САРМАТ" та колишній начальник штабу 56 бригади майор Павло Юрчук, якого призначено командиром 63 бригади, має на своєму "рахунку" втрати, які стали причиною розслідувань компетентних органів.

Відомо про близько 800 службових розслідувань, які не розпочиналися або не були завершені щодо загиблих військовослужбовців

Фото: Сайт Президента України

"Багато не в курсі, крім рідних загиблих та безвісти зниклих 21 бату, що це нещодавно його зняли з посади в нашій бригаді, розжалували до старшого лейтенанта. Він проходив підозрюваним одразу за кількома кримінальними справами, зокрема за вимагання і віддання наказів, які спричинили загибель тисячі військовослужбовців 21 батальйону. А також великі махінації з грошовим забезпеченням, та великі показники суцільну у 21 бату атаків. Наші жінки спробували написати коментарі під постом на сторінці 63 ОМБр і розповісти іншим правду про Юрчука, але їхні дописи були швидко видалені", — стверджує вона.

У коментарі Добича уточнює, що їй відомо про близько 800 службових розслідувань, які не розпочиналися або не були завершені щодо загиблих, зокрема, і у результаті суїцидів, та зниклих безвісти.

І подібні повідомлення — неодинокі, їх можна побачити на сторінках об'єднаних родин конкретних підрозділів та почути під час особистих зустрічей.

Звісно, рідні, часто емоційно, намагаються з'ясувати причини загибелі чи знищення безвісти — для них це справа їх особистого розслідування та пошуку винних. Вони часто говорять: "Легше все списати на війну", але, насправді не розуміючи обставин, які часто приховуються, ім легше обвинувачувати командирів. Аби змінилася ситуація, варто бути з ними чесними. Війни без втрат не буває. Але для фронту втрати — це статистика, нехай і приблизна, а для родин військових — трагедія.

Чи є відповідальність командирів?

Проте правда — це складна матерія. Особливо, коли є багато приводів не озвучувати її. Винадки, коли командир поніс кримінальну відповідальність, важко згадати. Тому більш відомі історії переводів з одного підрозділу до іншого.

Чи не єдиний випадок, коли за загибель військових міг понести покарання командир — справа генерал-майора Віктора Назарова. Його звинувачували в справі про збитий в Луганському аеропорту у 2014 році літак Іл-76 з українськими військовими на борту. Тоді загинуло 49 українських бійців. Справа Назарова, якого звинувачували в службовому недбалстві, що призвело до катастрофи літака, у судах розглядалася понад п'ять з половиною років, проте у 2021 році Верховний суд визнав невинуватим генерал-майора. До того суди перших двох інстанцій — Павлоградський міськрайонний та Дніпровський апеляційний — раніше визнали Віктора Назарова винним. Йому загрожував 7 років ув'язнення.

Багато говорили про можливість покарання командирів за події 2014 року в Іловайську та Дебальцево, проте численні спеціальні комісії та розслідування були безрезультатні.

Ветеран АТО Євген Дикий говорить, що відповідальність командирів має бути, і вона законодавчо передбачена. "Але поки що не знаю прецедентів, щоб були якісь розбори полівотів, якихось командирів ми запитали про невірні втрати. І почалося це з Іловайська. Розслідування цієї трагедії 2014 року так і закінчилося нічим. Були і слухання і парламентські комітети, а результат — нуль. З того часу ситуація залишається незмінною", — додає він.

Він пояснює: "Якщо говорити про втрати, то вони бувають виправдані — ті, яким не можна було запобігти, і невірні втрати — яким запобігти можна і треба було, але командир цього не зробив". Дикий наголошує: важливо розбирати кожний конкретний кейс.

Генерал-майора Віктора Назарова звинувачували в службовому недбалстві, через яке загинуло 49 українських бійців в Луганському аеропорту

Фото: hromadske

Юристка Трина Савків говорить, що відповідальність командирів за втрати на полі бою складно довести.

"Якщо ми говоримо про надмірні втрати у конкретному підрозділі, треба дивитися наказ, чи була бригада, батальйон або група готова до того, аби йти у бій. Тобто чи були військовослужбовці належні чи мали необхідну амуніцію та зброю. Якщо невідповідальних відправили зі словами "та що ти жалієш людей, відправ їх туди", а такі командири є, тоді це можна довести у суді, що наказ, внаслідок якого підрозділ зазнав певних втрат, був злочинним, необгрунтованим. Але просто так військовослужбовці ж не можуть відмовитися виконувати наказ — це воєнний злочин, за який передбачено суворе покарання", — говорить вона.

Відомитися від виконання наказу можна, і це буде вважатися законно, якщо злочинність такого наказу очевидна і не викликає сумнівів.

"Але за нищівних умов такі твердження — швидше теорія, аніж практика. Це війна, вона передбачає втрати. Ніхто не обліковує їх належним чином, і ніхто не може перевертати. Так, деяких посилають наосліп, а потім констатують загибель взводу", — говорить юристка.

Вона пояснює, що з покаранням для військових також все складно: "Військові — особливий суб'єкт. Статут внутрішньої служби ЗСУ передбачає, що за віддання явного злочинного наказу винні особи притягаються до відповідальності у "відповідності до закону".

Проте у Кримінальному кодексі така диспозиція відсутня. Тому потрібно шукати загальну норму. Наприклад, за явно злочинний наказ (розпорядження) службова особа може підлягати кримінальній відповідальності за зловживання владою або службовим становищем (стаття 364 КК України), але ця стаття передбачає спеціальну мету — одержання будь-якої неправомірної вигоди.

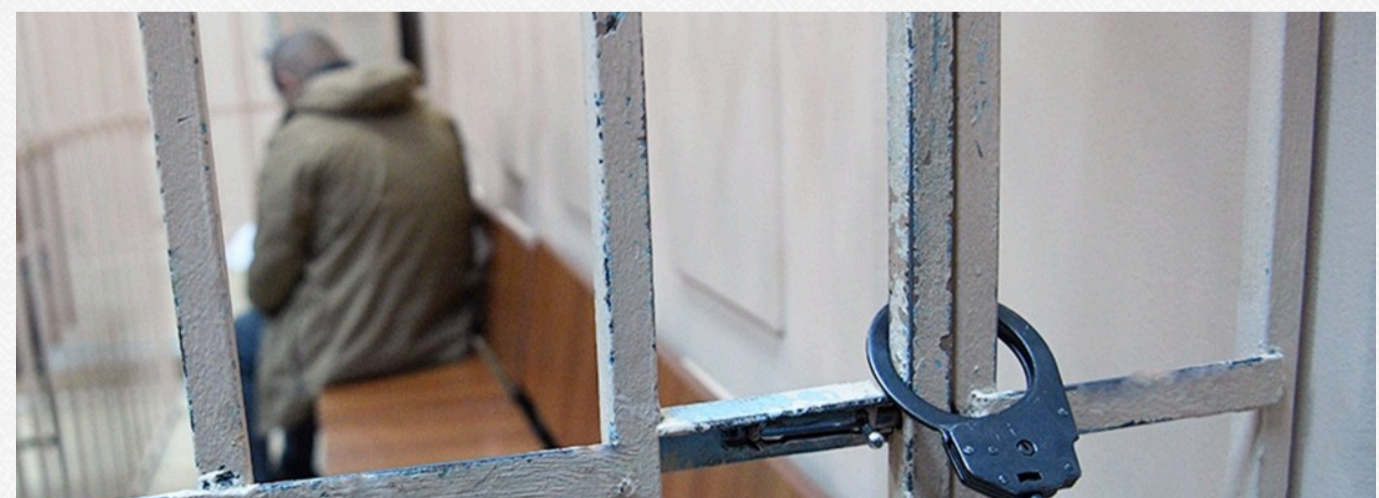
Спеціальною нормою, яка передбачає відповідальність командирів є діяння передбачене статтею 426-1 КК України — перевищення військовою службовою особою влади чи службових повноважень.

Проте вона не охоплює питання видання кримінально протиправного наказу чи розпорядження командиром, про яке ми говоримо. Тому існує потреба конкретизації цього діяння у складі злочину статтею КК України. У парламенті вже були зареєстровані законопроекти про зміни до Кримінального кодексу України щодо встановлення відповідальності за видання явно кримінально протиправного наказу або розпорядження. Зокрема, №9391. У ному — пропозиція покарання строком до десяти років позбавлення волі".

Чому держава не може кожному гарантувати розумного командира

Євген Дикий говорить, у час, коли йдеться про додаткову мобілізацію та історії, коли без належної підготовки відправляють на фронт, важливо, аби солдати або майбутні солдати відчували, що збереження життя є пріоритетом.

"Ві розумієте, що ми не можемо кожному гарантувати розумного командира. З однієї простої причини: а де ми їх знайдемо. Наша армія сьогодні — це абсолютний зріз нашої суспільства. А чому нікого не дивую, що в цивільному житті ми зустрінаємось з самими різними людьми, іншими, як і в армії, але тільки років вважало, що війни не буде. Вісім з тридцяти років тривала війна, а країна жила так, ніби її немає. Наша німцішня армія — це приблизно 1,1 млн. людей. До війни було порядка 140 тисяч. Тобто вся армія — набрана після мобілізації. Це абсолютний зріз нашого суспільства, який одягнув форму. Там трапляються такі самі типажі людей, як і в цивільному житті. Так, ми маємо гарантувати, щоб життя людей зберіглось. Але було б нечесно, якби кожному бійцю гарантований розумний командир. Цього не може бути, тому що немає де їх взяти".

До Кримінального кодексу України пропонують внести відповідальності за видання явного кримінально протиправного наказу або розпорядження. Санкція покарання строком до десяти років позбавлення волі.

Ветеран АТО погоджується, про ситуації, які описав журналіст Бутусов та активіст Стерненко, говорити варто.

"На початку війни панувало таке рішення, і в теж його поділяв, що треба мовчати варт всі такі проколи, далі — значить, допики ми не озвучуємо, це не буде виправляється", — припускає він.

Аби системно змінювати ситуацію, на думку експерта, важливо прискорити підйом на командні посади тих людей, які пройшли від молодших командирів, ротних, взводних. "Ті, хто реально самі були в цій війні в реальному бою, реально втрачали не підлеглих, командуючи ними зі штабу, а побратимів, яких воювали в сусідньому окопі, — пояснює Євген Дикий. — Максимально піднімати цих людей на командні посади. У нас, як для воєнного часу, дуже швидко працює цей соціальний ліфт: Вагари! Історично війни — це шлах дуже стрімкий кар'єри для офіцерів. У нас чомусь це не спостерігається. Можливо тільки на найвищих щаблях — полковників, генералів".

Чем більше на командних посадах буде людей, які ще вчора могли самі загинути в бою, тим швидше мінімітиметься ставлення до втрат.

У 3-й окремої штурмової бригади ЗСУ або "Азову" немає матеріалу сайту до наявності добровольців беруть, проводять відбір. Це тому, що там всі командири — бойові і багато людей, які готові ризикувати своїм життям під командою умовно Редіса (Деніса Прокопенка, командира "Азову", — ред) або охлощів, які пройшли Маріуполь. Так, в Маріуполі були страшні втрати, але про них треба говорити окремо. А під командуванням деяких інших, не будем називати прізвища, такого бажання немає", — говорить Дикий.

Автор: Тетяна Катриченко

Джерело: ФОРУС

Теги: Дикий Євген | Добича Олена | Назаров Віктор | Позиція | Дієзнавці | Бутусов Юрій | Істерки | Стерненко | Позиція | ЗСУ | Бойова дисципліна | Фронт | Війна | Війна

Матисковий Левченко

15 год

05 лютого 2024 г., 16:03

Переглядів: 2174

Коментарі: 0

Роздрукувати

Надіслати коментар

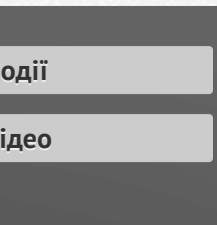
Коментарі:

comments powered by Disqus

Головна	Новини	Конфлікти	Позиція	Думка	Події	Війна
Про нас	Розкриття	Політика	Коментарі	Політика	Події	Війна
Статті	Корупція	Корупційні конфлікти	Росія	Економіка		
Архів	Економіка					
Закони	Новина світу	Кримінал				
Контакти						

2015-2026 © АНТИКОР — національний антикорупційний портал
Використання матеріалів сайту дозволено лише за наявності авторського дозволу. Будь-яке використання матеріалів сайту без дозволу АНТИКОР є порушенням законодавства.
Розкриття конфліктів: фото та відео матеріалів сайту дозволено використовувати за умови вказування джерела.

Політика конфіденційності

RSS-підписка
Email-розсилка
Мобільна версія